

Предлог

На основу члана 190. став 3. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 98/2006), члана 20. став 1. тачка 10. и члана 32. став 1. тачка 6. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Србије“, бр. 129/2007, 83/2014 – др. закон, 101/2016 – др. закон и 47/2018) члана 15. став 1. тачка 10) и члана 40. став 1. тачка 6) и тачке 74) Статута општине Кањижа („Службени лист општине Кањижа“, бр. 2/2020 - пречишћен текст), а у вези са одредбама Закона о ратификацији Европске повеље регионалним или мањинским језицима („Службени лист СЦГ – Међународни уговори“, број 18/05), Скупштина општине Кањижа на седници одржаној __. __. 2021. године, донела је

ЛОКАЛНУ ПОВЕЉУ О РЕГИОНАЛНИМ ИЛИ МАЊИНСКИМ ЈЕЗИЦИМА ОПШТИНЕ КАЊИЖА

I УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Општина Кањижа (у даљем тексту: Општина),

- *сматрајући* своје вишејезично и мултиетничко становништво посебном вредношћу,
- *желећи* да својим поступањем обезбеди очување и развој високог нивоа стечених језичких и мањинских права грађана припадника националне мањине,
- *наглашавајући* значај Европске повеље о регионалним или мањинским језицима Савета Европе (у даљем тексту: Повеља) коју је Република Србија ратификовала доношењем Закона о ратификацији Европске повеље о регионалним или мањинским језицима („Службени лист СЦГ – Међународни уговори“, број 18/05),
- *наглашавајући* значај гаранције језичких права у позитивним прописима, првенствено Уставом Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 98/2006), Законом о заштити права и слобода националних мањина ("Сл. лист СРЈ", бр. 11/2002, "Сл. лист СЦГ", бр. 1/2003 - Уставна повеља и "Сл. гласник РС", бр. 72/2009 - др. закон, 97/2013 - одлука УС и 47/2018), као и Законом о националним саветима националних мањина ("Сл. гласник РС", бр. 72/2009, 20/2014 - одлука УС, 55/2014 и 47/2018),

у оквиру својих уставних и законских овлашћења ће предузети све неопходне мере којима ће обезбедити својим грађанима ниво права из *Повеље* према одредбама ове одлуке.

Предмет уређивања

Члан 2.

Овом Одлуком уређују се права и обавезе које општина Кањижа преузима из Повеље у различитим областима јавног живота ради обезбеђивања заштите и унапређења језичких права грађана на територији Општине.

II ГЛАВНИ ДЕО

Права и обавезе из члана 8. Повеље, које се тичу образовања

Члан 3.

У погледу образовања Општина преузима обавезу да:

- а) омогући предшколско образовање на мађарском језику;
- б) омогући основно образовање на мађарском језику;
- в) омогући средње образовање на мађарском језику;
- г) омогући техничко или специјалистичко образовање на мађарском језику;
- д) предвиди образовање одраслих путем сталних курсева који би били одржавани углавном или у потпуности на мађарском језику;
- ђ) начини аранжмане који би обезбедили учење историје и културе која се тиче мађарског језика;
- е) обезбеди основно и касније оспособљавање наставника потребних да примене одредбе садржане у тачкама а. до г. овог става.

**Права и обавезе из члана 10. Повеље,
које се тичу управне власти и јавних служби**

Члан 4.

По питању вршења општинске власти Општина преузима обавезу да одобри или охрабри:

- а) употребу мађарског језика у оквиру рада локалних власти;
- б) могућност за оне који користе мађарски језик да поднесу писмене или усмене представке на том језику;
- в) да локална власт објављује своја званична документа на мађарском језику;
- г) употребу мађарског језика у Скупштини Општине, без занемаривања употребе званичног језика државе;
- д) употреба, ако је неопходно заједно са именом на званичном језику државе, традиционалних облика имена места на мађарском језику.

Што се тиче јавних служби које обезбеђују управне власти или лица која делују у њихово име, Општина предузима, у оквиру територије Општине, колико је то разумно могуће:

- а) да обезбеди да ће се мађарски језик користити у јавним службама.

У намери да се остваре одредбе садржане у ставовима 1. и 2., Општина преузима следеће обавезе:

- а) превођење и тумачење када је то потребно;
- б) ангажовање, или уколико је неопходно оспособљавање, службеника и осталих запослених у оквиру јавних служби.

Општина преузима обавезу да допусти употребу и усвајање породичних имена на мађарском језику, на захтев оних који су заинтересовани.

Права и обавезе из члана 11. Повеље, које се тичу средстава јавног информисања

Члан 5.

Општина преузима обавезу да за оне који користе мађарски језик на територији општине, до степена до којег Општина, директно или индиректно, има надлежност, моћ или игра одговарајућу улогу у овој области, и поштујући принцип независности и аутономности средстава јавног информисања:

- а) покрије додатне трошкове оних средстава јавног информисања који користе мађарски језик у случајевима када закон и иначе омогућава финансијску помоћ средствима јавног информисања; или да примени постојеће мере финансијске подршке и на аудиовизуелну продукцију на мађарском језику;
- б) помогне образовање новинара и осталих запослених у средствима јавног информисања која користе мађарски језик.

Општина преузима обавезу да обезбеди да интереси корисника мађарског језика буду представљени и узети у обзир тако што се могу стварати одговарајућа тела која би била у складу са законом и одговорностима које постоје када се гарантује слобода и плурализам медија.

Права и обавезе из члана 12. Повеље, које се тичу културне активности и погодности

Члан 6.

У вези културних активности и олакшица, посебно библиотека, видеотека, културних центара, музеја, архива, академија, позоришта или биоскопа, као и литерарних радова или филмске продукције, различитих облика културног изражавања, фестивала и културне индустрије, укључујући и употребу нових технологија, Општина преузима обавезу да унутар територије Општине, и до степена до ког је Општина за то надлежна, има овлашћења или игра одговарајућу улогу:

- а) охрабри видове изражавања и иницијативе специфичне за мађарски језик и да омогући различите начине приступа уметничким делима произведеним на том језику;
- б) подстакне различита средства путем којих би дела сачињена на мађарском језику постала доступна помагањем и развитком превођења, надсинхронизације и титлованих превода;
- в) унапреди приступ радовима произведеним на другим језицима развојем превода, надсинхронизације и титлованих превода на мађарски језик;

г) обезбеди да тела која су одговорна за организовање или пружање подршке различитим културним активностима омогуће одговарајуће доприносе за укључивање знања и употребе мађарског језика и културе у све оне подухвате које они покрећу, или за које обезбеђују финансијску подршку;

д) унапреди мере путем којих би се обезбедило да тела одговорна за организовање и подршку културних активности имају на свом располагању сараднике који добро познају мађарски језик као и језике којима говори остатак становништва;

ђ) охрабри директно учешће представника оних који користе мађарски језик у обезбеђивању услова и планирању културних делатности;

е) уколико је неопходно да створе и/или унапреде активности које би имале за циљ финансирање превода или истраживање различитих језичких термина, посебно имајући на уму одржавање и развој одговарајућих управних, комерцијалних, економских, друштвених, техничких или правних термина на мађарском језику.

Општина преузима обавезу да сачини одговарајуће одредбе приликом креирања сопствене културне политике у које ће укључити мађарски језик и културу коју он одсликава.

Права и обавезе из члана 13. Повеље, које се тичу економског и друштвеног живота

Члан 7.

У вези економских и друштвених активности Општина преузима обавезу на својој територији:

а) да се супротстави пракси која има за циљ да охрабри употребу мађарског језика у вези са економским и друштвеним активностима;

Што се тиче економских и друштвених активности, Општина преузима обавезу да, у оном обиму у коме је надлежна и у мери у којој је то могуће:

б) да у економском и друштвеном сектору који је под њеном контролом (јавни сектор) организује активности да унапреди употребу мађарског језика;

в) да обезбеди да све погодности социјалног осигурања као што су болнице, куће за смештај старих лица и слично, понуде такве могућности смештаја и третмана на мађарском језику оним особама које га користе, а који имају потребу за одговарајућом негом због нарушеног здравља, старости или других разлога;

г) да обезбеде да сва важна упозорења везана за сигурност и безбедност буду истакнута на мађарском језику;

д) да уреди да се информације које пружају надлежне јавне власти, а које се тичу права потрошача, буду доступне на мађарском језику.

Права и обавезе из члана 14. Повеље, које се тичу прекограничне размене

Члан 8.

Општина преузима обавезу да:

а) примени постојеће двостране или вишестране аранжмане које их везују са државама у којима се мађарски језик користи у идентичној или сличној форми, или, ако је неопходно, да траже да закључе такве споразуме, на начин који би унапредио контакте између корисника мађарског језика у одређеној држави на пољу културе, образовања, информација, оспособљавања и трајног образовања;

б) у корист мађарског језика да олакшају или унапреде сарадњу између две стране границе а посебно између регионалних или локалних власти на чијим територијама се мађарски језик користи у идентичној или сличној форми.

III ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 9.

Обавезује се Савет за међунационалне односе да путем шестомесечног извештаја редовно извештава Скупштину општине о остварењу ове локалне повеље.

Члан 10.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу општине Кањижа”.

Република Србија
Аутономна покрајина Војводина
Општина Кањижа
Скупштина општине Кањижа
Број: ___/2021-I
Дана: __. __. 2021. године
Кањижа

Председник Скупштине општине
Роберт Лацко

Образложење

Предлагач: Општинско веће општине Кањижа

Правни основ: Устав Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 98/2006), Закон о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Србије“, бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон и 47/2018), Закон о ратификацији Европске повеље регионалним или мањинским језицима („Службени лист СЦГ - Међународни уговори“, бр. 18/05), Статут општине Кањижа („Службени лист општине Кањижа“, бр 2/2020 - пречишћен текст)

Разлози: Одредбама члана 190. став 3. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 98/2006) и члана 20. став 1. тачка 10. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Србије“, бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон и 47/2018) прописано је да се Општина стара о остваривању, заштити и унапређењу људских и мањинских права, као и о јавном информисању у општини. У члану 40. тачка 74) Статута општине Кањижа („Службени лист општине Кањижа“, бр 2/2020 - пречишћен текст) утврђено је да Скупштина општине, у складу са законом, доноси мере и усваја препоруке за унапређење људских и мањинских права. Европска повеља о регионалним или мањинским језицима Савета Европе (у даљем тексту: Повеља) сачињена је 5. новембра 1992. године у Стразбуру, а ратификована је дана 21. децембра 2005. године од стране надлежног органа СЦГ проглашењем Закона о ратификацији Европске повеље о регионалним или мањинским језицима („Службени лист СЦГ – Међународни уговори“, бр. 18/05), (у даљем тексту: Закон).

У члану 3 Закона прописано је да ће приликом предаје ратификационог инструмента, Србија и Црна Гора дати следеће изјаве:

1. у складу са чланом 2. став 2. Европске повеље о регионалним или мањинским језицима, Србија и Црна Гора прихвата да се у Републици Србији за албански, босански, бугарски, мађарски, ромски, румунски, русински, словачки, украјински и хрватски језик примењују члан 8. став 1. а (ији), а (ив), б (ив), ц (ив), д (ив), е (ии), ф (ији), г; члан 9. став 1. а (ии), а (ији), б (ии), ц (ии), д, став 2. а, б, ц, став 3, члан 10. став 1. а (ив), а (в), ц, став 2. б, ц, д, г, став 3. ц, став 4 ц, став 5. члан 11. став 1. а (ији), б (ии), ц (ии), д, е (и), ф (ии), став 2. став 3. члан 12. став 1. а, б, ц, ф, став 2. члан 13. став 1. ц. члан 14. а, б, а у Републици Црној Гори за албански и ромски језик примењује члан 8. став 1. а (ији), а (ив), б (ии), б (ив), ц (ији), ц (ив), д (ив), е (ии), ф (ији), г, х; члан 9. став 1. а (ии), а (ији), а (ив), б (ии), б (ији), ц (ии), ц (ији), д, став 2. а, б, ц, став 3, члан 10. став 1. а (ији), а (ив), а (в), ц, став 2. б, д, г, став 3. а, став 4. а, ц, став 5. члан 11. став 1. а (ији), б (ии), ц (ии), д, е (и), ф (ии), став 2. став 3. члан 12. став 1. а, б, ц, ф, став 2. члан 13. став 1. ц.

На основу наведеног и на иницијативу Националног савета мађарске националне мањине уз подршку Савета Европе сачињен је предлог Локалне повеље о регионалним или мањинским језицима општине Кањижа (у даљем тексту: Локална повеља) којом се уређују права и обавезе које општина Кањижа преузима из Повеље, у различитим областима јавног живота, ради обезбеђивања заштите и унапређења језичких права грађана на територији Општине. Права и обавезе које су предвиђене одредбама Локалне повеље преузете су из чланова Повеље коју је Република Србија прихватила у члану 3 Закона, а које се односе на мађарски језик с обзиром да је на територији општине Кањижа мађарски језик традиционално у употреби грађана општине мађарске националности који чине бројчано мању групу од остатка становништва државе и који је различит од званичног језика државе.

Усвајањем и применом Локалне повеље чији је текст усаглашен са прописима више правне снаге, жели се унапредити остваривање и заштита језичких права и слобода грађана општине Кањижа.

Локалном повељом се конкретизују уставне и законске норме које утврђују језичка права и слободе грађана, првенствено припадника националних мањина.

На основу наведених суштинских разлога, уставних и законских овлашћења, Општинско веће општине Кањижа као овлашћени предлагач материјала за седнице Скупштине општине предлаже Скупштини овај предлог Локалне повеље на усвајање, на који је позитивно мишљење дао Савет за међунационалне односе.

Ознака извршиоца и рок за извршење: Скупштина општине Кањижа – 9. седница

Извор средстава потребних за реализацију: средства потребна за реализацију овог прописа предвиђене су у Одлуци о буџету општине Кањижа.

MAGYAR NEMZETI TANÁCS

НАЦИОНАЛНИ САВЕТ МАЂАРСКЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ
NACIONALNI SAVET MAĐARSKE NACIONALNE MANJINE
NATIONAL COUNCIL OF THE HUNGARIAN ETHNIC MINORITY

Szabadka / Subotica, 2021. május 7.
Iratszám / Ev. broj: MINT-000509/K/2021 - E/29/1

Fejsztámer Róbert
polgármester úr részére
Magyarkanizsa Község
24420 Magyarkanizsa, Fő tér 1.

Tárgy: Helyi Kisebbségi és
Regionális Nyelvi Karta elfogadása

Tisztelt Polgármester Úr!

A Szerb Köztársaság mint Szerbia és Montenegró Államközösség jogutódja 2005. december 21-e óta tagja az Európa Tanács *Regionális vagy kisebbségi nyelvek európai kartájának*, mely a magyar nemzeti kisebbség nyelvi jogait nemzetközi egyezmény jogutódjával védi.

Tekintettel arra, hogy a tagállamok által szavatolt szint az egész ország területére egységesen vonatkozik, ezért a gyakorlatban megtörténik, hogy az országok egyes részén a szavatolt szintnél sokkal nagyobb a valóban biztosított és szavatolt jogok szintje. Ennek apropóján indította meg az Európa Tanács a helyi karták elfogadásának gyakorlatát, mely által a kimagasló jogokat biztosító önkormányzatok külön további jogokat szavatolnak, és amely például Strasbourgban már évek óta létezik. A nagyon pozitívan fogadott gyakorlat szerbiai meghonosításához partnerként kívánja bevonni valamennyi szerbiai nemzeti tanácsot, elsőként a Magyar Nemzeti Tanácsot.

A Magyar Nemzeti Tanács természetesnek tartja, hogy elsőként legmagyarabb községünket, Magyarkanizsát kérjük fel a szerbiai első helyi kisebbségi nyelvi karta elfogadását, mellyel szavatolná a magyar nyelv használata jelenlegi, létező jogi szabályozásának szintjét egy ünnepélyes, deklaratív jellegű dokumentumban, melynek szövege szorosan épül *A Regionális vagy kisebbségi nyelvek európai kartájának* nyelvezetére, viszont mely testreszabottan vonatkozik Magyarkanizsa Község polgárainak nyelvhasználati igényeire.

A dokumentum elkészítésében részt vennének mind a Magyar Nemzeti Tanács hivatalának, mind pedig Magyarkanizsa Község közigazgatásának jogászai, az Európa Tanács strasbourgi szakértőinek iránymutató segítségével.

Tisztelettel,

.....
Mgr. Hajnal Jenő,
a Magyar Nemzeti Tanács elnöke

MAGYAR NEMZETI TANÁCS			
SZABADKA / SUBOTICA			
11 MAY 2021			
OPT. JEJIKI ORIG. JEDIN. SZER. ETVOSZ	MEL. K. ATORZAN	PRINOR PRILOB MEL. ENLET	BPENOCIT VILJEDOST ERTIK
1	9-71	-	